

KLASIFIKACIJSKI SUSTAVI FUNKCIONIRANJA ZA DJECU S CEREBRALNOM PARALIZOM

Laboratorij za istraživanje ranih
motoričkih ponašanja

ŠTO NAM PREDSTAVLJAJU KLASIFIKACIJSKI SUSTAVI?

- njima opisujemo razine funkcioniranja djeteta s cerebralnom paralizom u različitim područjima (mobilnost, manualne sposobnosti, komunikacija, jedenje i pijeње, vidno funkcioniranje)
- naglasak je na uobičajenoj izvedbi kod kuće, u školi i u zajednici, tj. što dijete uobičajeno radi, a ne na djetetovoj najboljoj mogućoj izvedbi

ZA POPIS
KORIŠTENE
LITERATURE I
PREGLED DRUGIH
KORISNIH
POVEZNIKA

TKO MOŽE KLASIFICIRATI DIJETE?

- liječnici specijalisti, edukacijski rehabilitatori, logopedi, fizioterapeuti, radni terapeuti i drugi pružatelji edukacijskih, rehabilitacijskih i terapijskih usluga koji su upoznati sa sposobnostima djeteta s cerebralnom paralizom + **roditelji**

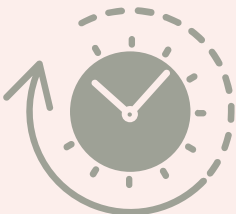

KOLIKA JE POUZDANOST KLASIFIKACIJSKIH SUSTAVA?

- svi sustavi imaju **jaku razinu pouzdanosti**, što znači da će dijete zasigurno biti klasificirano na razinu koja najbolje opisuje njegovo funkcioniranje

KOLIKO JE VREMENA POTREBNO ZA PRIMJENU POJEDINOG KLASIFIKACIJSKOG SUSTAVA?

- **pružatelji usluga koji poznaju dijete**, kao i **roditelji**, mogu utvrditi klasifikacijsku razinu u vremenu od **5 do 10 minuta**
- u određenim dobnim rasponima **razlike** između dvije susjedne razine su **suptilnije** i zahtijevaju **pažljivije razmatranje prije klasifikacije**

ZAŠTO SU KLASIFIKACIJSKI SUSTAVI KORISNI RODITELJIMA?

- **olakšavaju komunikaciju sa stručnjacima** (liječnicima, edukacijskim rehabilitatorima, logopedima, fizioterapeutima, radnim terapeutima i sl.)
- **omogućavaju bolje razumijevanje sposobnosti i ograničenja djeteta**
- omogućavaju **biranje i kreiranje** prikladnih aktivnosti u kućanstvu, u slobodno vrijeme te uključivanje djeteta u obiteljsku i širu zajednicu na primjeren način
- **daju informaciju koliko toga dijete može bez podrške** u različitim aktivnostima, a u kojem segmentu mu je **potrebna podrška**

ŠTO MOGU OČEKIVATI OD SVOG DJETETA?

KOLIKO PODRŠKE TREBAM PRUŽITI
SVOJEM DJETETU I U KOJOJ AKTIVNOSTI?

ZAŠTO SU KLASIFIKACIJSKI SUSTAVI KORISNI STRUČNJACIMA?

- **olakšavaju komunikaciju između obitelji i stručnjaka, unutar i između interdisciplinarnih timova te između istraživača**
- **donošenje regulativa**
- kod **ostvarivanja prava** iz sustava socijalne skrbi i prava na pomagala
- **usmjeravaju planiranje podrške**
- **planiranje procjene** (potrebno vrijeme, instrumenti i sl.)
- **prilagodba aktivnosti, materijala i okruženja**
- **provođenje istraživanja** (stratifikacija uzorka – izjednačavanje sudionika istraživanja po sposobnostima)

KLASIFIKACIJSKI SUSTAV GRUBOG MOTORIČKOG FUNKCIONIRANJA

GMFCS

- opisuje **grubo motoričko funkcioniranje djeteta**, tj. sposobnost sjedenja, transfera i kretanja, kao i ograničenja koje dijete ima u grubim motoričkim funkcijama, odnosno mobilnosti
- razlike između razina temelje se na funkcionalnim sposobnostima i na potrebi za pomagalicama za kretanje (npr. hodalice, štake ili kolica)
- **klasificira 5 dobnih skupina** (ispod 2 godine, 2 – 4 godine, 4 – 6 godina, 6 – 12 godina i 12 – 18 godina)
- GMFCS omogućuje stručnjacima i roditeljima važne informacije za **kreiranje intervencijskih planova** (npr. dodjeljivanje određenih pomagala i/ili asistivne tehnologije koja će omogućiti djetetu samostalnije i sigurnije kretanje)

KLASIFIKACIJSKI SUSTAV MANUALNE SPOSOBNOSTI

- MACS opisuje kako djeca s cerebralnom paralizom **uobičajeno rukuju s predmetima u aktivnostima svakodnevnog života**
- **odgovara na pitanja:**

→ „Može li dijete rukovati sa svim predmetima koji su dobnog primjereni?“

→ „Je li mu/joj potrebna prilagodba i/ili pomoć druge osobe?“

- klasificira dobnu skupinu **od 4. do 18. godine života**
Mini-MACS → od 1. do 4. godine → od razvoja pincetnog hvata

MACS

- omogućuje bolje razumijevanje djetetovih potreba za podrškom u aktivnostima koje zahtijevaju manipuliranje predmetima (npr. pisanje, crtanje, igra, korištenje pribora za jelo, pripremanje hrane, osobna higijena, odijevanje, korištenje tehnologije itd.)

CFCS

KLASIFIKACIJSKI SUSTAV KOMUNIKACIJSKIH FUNKCIJA

- **klasificira koliko dijete s cerebralnom paralizom učinkovito komunicira** (šalje i prima poruke, tj. razumije li dijete druge i razumiju li drugi dijete)
- uzima u obzir je li **brzina komunikacije** primjerena te može li dijete komunicirati s **poznatim i nepoznatim osobama**
- pri određivanju CFCS stupnja razmatraju se **svi načini komunikacije** (npr. govor, AAK – asistivna i augmentativna komunikacija kao što su tehnologija, fotografije, piktogrami i sl.)
- klasificira djecu **od 2. do 18. godine života**
- omogućuje stručnjacima i roditeljima **postavljanje očekivanja** od djeteta u komunikacijskoj situaciji, **potiče na razmišljanje** – „Može li se djetetu pružiti bolji način/sredstvo komunikacije?“

EDACS

KLASIFIKACIJSKI SUSTAV SPOSOBNOSTI JEDENJA I PIJENJA

- svrha je klasificirati kako djeca s cerebralnom paralizom jedu i piju u svakodnevnom životu uzimajući u obzir:
  - **sigurnost** – rizici od gušenja i aspiracije povezani s jedenjem i pijenjem
  - **učinkovitost** – raspon vremena i napor koji je potreban za jedenje i pijenje te u kojoj se količini zadržava hrana ili piće u ustima, tj. unosi li dijete dovoljno hrane za rast i održavanje dobrog zdravlja
    - **samostalnost** (dodatna naznaka uz klasificiranu razinu) - potreba za podrškom
- klasificira djecu **od 3. do 18. godine života**
- omogućuje stručnjacima i roditeljima informacije o najboljem načinu hranjenja za dijete te odabiru vrste hrane i potrebnim prilagodbama pri hranjenju

VFCS

KLASIFIKACIJSKI SUSTAV VIDNOG FUNKCIONIRANJA

- klasificira kako dijete **koristi vid** pri zadacima vezanim uz gledanje u svakodnevnom životu, za usmjeravanje i zadržavanje pogleda, prepoznavanje, interakciju s okolinom i istraživanje okoline
- klasificira djecu **od 1. godine života** (razvoj binokularnog vida)
- omogućuje stručnjacima i roditeljima informacije o **prilagodbama koje su potrebne djetetu** (npr. osvjetljenje, kontrast, udaljenost, veličina i sl.) te **informacije o dosljednosti korištenja vida** i drugih senzornih modaliteta za istraživanje i učenje